

Atskats uz projekta TRUST ALUM pirmajiem sešiem mēnešiem

Cik bieži Tu pavadi laiku pie ezera?

Ir ļoti svarīgi saglabāt ekoloģisko kvalitāti un bioloģisko daudzveidību ezeros. Projektā **TRUST ALUM** turpinās darbi pie ūdens kvalitātes uzlabošanas, lai tiktu paaugstināta ūdens dzidrība un skābekļa saturs.

Lavijas Hidroekoloģijas institūts (LHEI) kopš 2023. gada jūlija ir uzsācis **projektu TRUST ALUM “Mērķa grupu uzticēšanās veicināšana ALUM pielietošanā - efektīva, tomēr pārprasta metode ūdens kvalitātes uzlabošanai”**, kurā darbojas kā vadošais partneris, piesaistot vēl astoņus partnerus no Igaunijas, Latvijas, Lietuvas. Pārstāvētas ir gan valsts, gan zinātniskās institūcijas un nevalstiskās organizācijas. Projekta TRUST ALUM mērķis ir stiprināt uzticību un kļiedēt mītus par alumīniju saturošu minerālu izmantošanu ezeru attīrīšanā. Projekta rezultātā tiks izveidotas praktiskas vadlīnijas ezeru attīrīšanai nākotnē, kā arī tiks veikta pilotezera (Juglas Velnezers) attīrīšana, pielietojot alumīniju saturošu minerālu.

Juglas Velnezers ir mazs, urbāns ezers ar lielu nozīmi kā atpūtas vieta apkārtnes iedzīvotājiem. Šobrīd ezerā ir vēsturisks fosfora piesārņojums, kā ietekmē ekoloģiskā kvalitāte ir slikta, bioloģiskā daudzveidība noplicināta un ekosistēmu pakalpojuma kvalitāte zema. Vēsturiskais fosfora piesārņojums veicina aļģu ziedēšanu vasaras sezonā, skābekļa daudzuma samazināšanos, zivju slāpšanu un ezeru aizaugšanu. Rezultātā

samazinās ezera piemērotība rekreācijas mērķiem, mazinās bioloģiskā daudzveidība un rodas draudi iedzīvotāju veselībai zilaļģu ziedēšanas laikā. ALUM metodes pamatā ir spēja saistīt mobilo jeb brīvo fosforu nešķīstošu minerālu veidā un izgulsnēt to ezera nogulumos, tādējādi izņemot no aprites, uzlabojot ūdens kvalitāti, paaugstinot ūdens dzidrību un skābekļa saturu ūdenī, kas nepieciešams organismu izdzīvošanai. Metodes priekšrocības ir ātrs rezultāts (ūdens dzidrums palielinās jau dažu dienu laikā) un ilgtermiņa pozitīva ietekme, kas var saglabāties gadiem. Šī ezeru attīrīšanas metode ir ļoti populāra Skandināvijā un tiek izmantota jau 60 gadus, un tai ir desmitiem pozitīvu piemēru.

Kopš projekta sākuma ir veikta intensīva ezera izpēte ievācot bioloģiskos, ķīmijas un ezera nogulumu paraugus. Iegūtie rezultāti tiek izmantoti matemātisko modeļu izstrādei, lai aprēķinātu precīzu alumīnija savienojumu devu, kas nodrošinātu drošu un efektīvu ezera attīrīšanu. Ir organizēts publiskais zvejas pasākums, kurā piedalījās arī aptuveni 80 vietējie iedzīvotāji (**uzzini vairāk**). Zinātniskās zvejas rezultāti nebija iepriecinoši un tika konstatēts, ka ezera ekoloģiskie apstākļi ir nepiemēroti zivju labbūtībai (**uzzini vairāk**). Veltīts daudz laika un pūles iedzīvotāju informēšanā un izpratnes veicināšanā par metodes būtību, kā arī kļiedētas šaubas un nedrošība saistībā ar jaunas, Baltijas valstīs līdz šim neizmantotas metodes ieviešanu organizējot vebinārus un atbildot uz sabiedrības aktuālajiem jautājumiem (**noklausies vebināru ierakstu latviski**).

Vai jau noskatījies TRUST ALUM semināru?

"ALUM metodes iespējas fosfora
saistīšanai ezeru nogulumos"
pieejams ierakstā ▶

Pēc projekta īstenošanas ieguvumu gūs dažādas cilvēku grupas. Rīgas, īpaši Juglas, apkaimes iedzīvotājiem, būs pieejams tīrs un drošs ezers, kas piemērots lieliskai atpūtai. Rīgas pilsētā būs par vienu veselīgu ezeru vairāk, savukārt pašvaldības un zinātniskās institūcijas Latvijā un pārējās Baltijas valstīs iegūs praktisku vadlīniju kopumu, kas būs noderīgs plānojot šāda veida attīrīšanu ezeros nākotnē. Vadlīnijās tiks sniegta informācija par ALUM metodes būtību, svarīgākajiem procesiem, praktiskiem ieteikumiem veiksmīgai procesa norisei, kā arī tiks sagatavots atbilžu saraksts uz sabiedrību interesējošajiem jautājumiem.

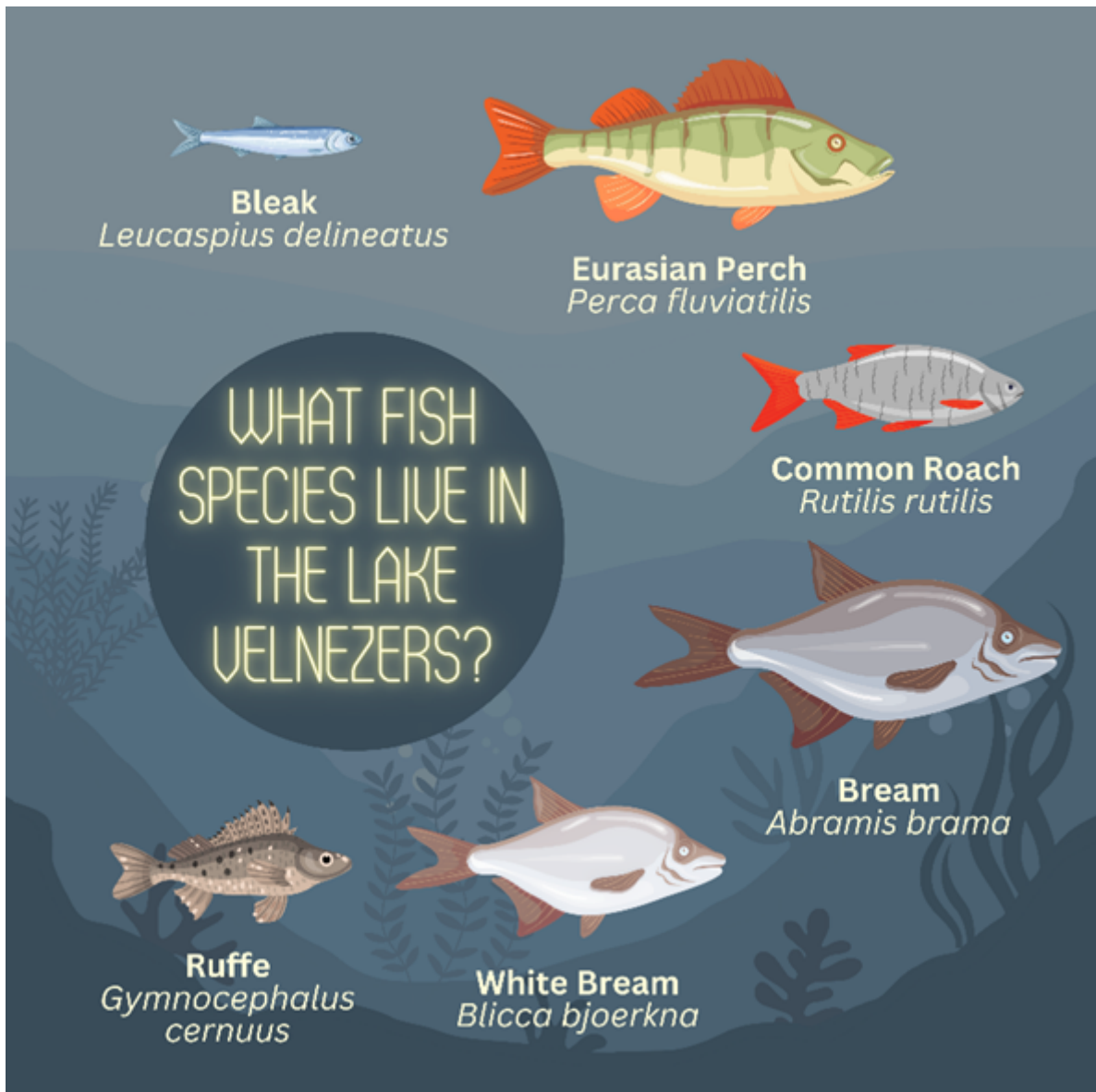
Divdesmit gadu laikā kopš Latvija ir Eiropas Savienības un NATO dalībvalsts ir panākts ļoti daudz, bet sasniedzams ir vēl ļoti vairāk. Novēlam Latvijai turpināt iesākto, bet nepaļauties uz citu ieguldījumu mūsu valsts saglabāšanā un attīstībā, bet stabili stāvēt pašiem par sevi un mērķtiecīgi virzīties uz priekšu dabas un valsts drošības aizsardzības jautājumos.

Seko līdzi projekta jaunumiem: <https://interreg-baltic.eu/project/trust-alum/>

Informāciju sagatavoja: Latvijas Hidroekoloģijas institūta zinātniskā asistente Anda Prokopoviča

Pieraksties projekta jaunumiem un saņem aktualitātes savā e-pastā!

Infografikas par pirmo zveju:

THE CATCH STATISTICS

 Low catch < 3.5

Fish count:

White Bream [61x]

Common Roach [33x]

Bream [11x]

Bleak [10x]

Eurasian Perch [9x]

Ruffe [2x]

TOUGH CONDITIONS FOR FISH COMMUNITY

Omnivorous fish like perch and roach are too thin

Most fishes are young (1 and 2 years)

1/3 of the fish stomachs were empty

Massive fish kill was observed in winter due to critically low oxygen levels

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

SUSTAINABLE WATERS

TRUST ALUM

>> bit.ly/TRUSTALUM